

Prop. 82 L

(2011–2012)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i naturmangfoldloven og friluftsloven

*Tilråding fra Miljøverndepartementet 30. mars 2012,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Innholdet i proposisjonen

Miljøverndepartementet foreslår i denne proposisjonen en endring i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) som innebærer at hund innlemmes i nødvergebestemmelsen i § 17.

Miljøverndepartementet foreslår også å rette opp en feil som skjedde da lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet (friluftsloven) § 5 ble endret ved lov 16. september 2011 nr. 41.

2 Nødvergebestemmelsen i naturmangfoldloven

Bakgrunnen for endringen i naturmangfoldloven § 17 er representantforslag 163 S (2010-2011) fra stortingsrepresentantene Martin Kolberg, Ketil Solvik-Olsen, Erna Solberg, Dagfinn Høybråten, Trygve Slagsvold Vedum, Bård Vegar Solhjell og Trine Skei Grande om endringer i forvaltningen av rovvilt. Representantforslaget ble behandlet av Stortinget 17. juni 2011, og et enstemmig rovviltforlik ble inngått (rovviltforliket 2011).

I punkt 2.4.1 i representantforslaget heter det:

Nødvergebestemmelsene endres, slik at rovdyr kan avlives for å beskytte hund ved direkte angrep av rovdyr. Forlikspartnerne skal tas med på råd før lovforslaget fremmes for Stortinget.

Bestemmelser om adgangen til å avlive vilt i en nødvergesituasjon finnes i dag i naturmangfoldloven § 17. § 17 annet ledd lyder som følger:

Vilt kan avlives når det må anses påkrevd for å fjerne en aktuell og betydelig fare for skade på person. Eieren, eller en som opptrer på vegne av eieren, kan avlive vilt under direkte angrep på bufe, tamrein, gris og fjørfe.

Som oppfølging av punkt 2.4.1 i rovviltforliket foreslår departementet at «hund» føyes til i annet punktum. Endringen i § 17 innebærer at vilt kan avlives under direkte angrep ikke bare på bufe, tamrein, gris og fjørfe, men også hund. Dette angir bestemmelsens virkeområde uttømmende. For en nærmere redegjørelse for bestemmelsen, vises det til Ot.prp. nr. 54 (1992-1993), Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) og Prop. 75 L (2009-2010).

Forslaget har ikke vært sendt på alminnelig høring, da høring etter Miljøverndepartementets syn ikke er påkrevd i denne saken. Det vises til at Stortinget i rovviltforliket er svært spesifikk i sin anmodning til regjeringen om lovendring, og det er dermed grunnlag for å anse alminnelig høring som åpenbart unødvendig. Det vises videre til at spørsmålet om hund og nødverge var gjenstand for alminnelig høring i 2008. Forslaget er imidlertid forelagt Finansdepartementet, Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet. Ingen av dem hadde merknader.

3 Retting i friluftsløven

Ved lovendring 16. september 2011 nr. 41 fikk friluftsløven § 5 følgende utforming:

Under ferdsel i utmark kan allmennheten høste ville nøtter som skal spises på stedet og plukke og ta med seg ville blomster, planter, bær og vill sopp, samt røtter av ville urter, når det skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet. For multer på multebærland i Nordland, Troms og Finnmark gjelder dette bare når eier eller bruker ikke har nedlagt forbud mot plukking, og kun for multer som skal spises på stedet.

For multer på multebærland i Nordland, Troms og Finnmark gjelder første ledd bare når eier eller bruker ikke har nedlagt uttrykkelig forbud mot plukking. Uavhengig av et slikt uttrykkelig forbud kan allmennheten alltid plukke multer som spises på stedet.

Departementet legger til grunn at det berodde på en inkurie at første ledd annet punktum i Prop. 88 L (2010-2011) ble tatt med i lovvedtaket ved siden av annet ledd. Feilen foreslås rettet.

Plukking av multer er omfattet av den alminnelige høstingsretten, men underlagt følgende begrensninger: I Nordland, Troms og Finnmark fylker kan plukking bare skje når eier eller bruker ikke har nedlagt uttrykkelig forbud mot plukking. Det innebærer at der eieren eller den bruksberettigede ikke uttrykkelig har nedlagt forbud mot plukking av multer, f.eks. ved å sette opp skilt, kunngjøring i avis e.l., kan allmennheten plukke og ta med seg multer fra multebærland. For at eier eller bruker skal kunne forby plukking av multer på multebærland, må utnyttelsen av multene ha økonomisk betydning for ham. Selv om det er nedlagt slikt uttrykkelig forbud, kan all-

mennheten alltid plukke multer som spises på stedet. Begrensningen gjelder bare multebærland i Nordland, Troms og Finnmark. I resten av landet kan multene plukkes fritt og det er ingen krav om at de må fortæres på stedet. For en nærmere redegjørelse for bestemmelsen, vises det til Prop. 88 L (2010-2011).

Ettersom lovforslaget bare gjelder retting av en åpenbar feil, anses alminnelig høring unødvendig. Finansdepartementet, Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Kultur- og kirkedepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet har ikke hatt merknader til forslaget.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Den foreslåtte endringen i naturmangfoldloven antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Når det gjelder friluftsløven er situasjonen at slik lovteksten ble vedtatt, inneholder den nesten samme setning to ganger. Dette sår tvil om innholdet i bestemmelsen. En endring vil derfor medføre klarhet i regelverket. Endringen vil ikke få nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser utover dette.

Miljøverndepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i naturmangfoldloven og friluftsløven.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i naturmangfoldloven og friluftsløven i samsvarende med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i naturmangfoldloven og friluftsløven

I

I lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold skal § 17 annet ledd lyde:

Vilt kan avlives når det må anses påkrevd for å fjerne en aktuell og betydelig fare for skade på person. Eier, eller en som opptrer på vegne av eieren, kan avlive vilt under direkte angrep på bufe, tamrein, gris, hund og fjørfe.

II

I lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet oppheves § 5 første ledd annet punktum.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
